

ævis piam omnes tradidere sententiam, verum et nullus unquam eorumdem aliquantis per ex ea deflectere visus est. Quocirca rivulus ille traditionis qui ab Apostolis et apostolicis Patribus primum emersit, in amplissimum denique ac nobilissimum excravit flumen. Jure proinde merito divus Bernardus Virginis excellentiam contemplatus, eam pulcre compellat: *negotium omnium sæculorum* (1); ad ipsam namque tendunt omnia sæcula, nec non ipsam celebrandi ornandique causa certatim omnia sæcula negotiantur.

Caput V.

Ecclesia Latino-græco-scholastica.

1. Deus post prophetas, apostolos et evangelistas juxta Paulinam sententiam (2) posuit in Ecclesia pastores et doctores, ne circumferamus omnivento doctrinæ: pastores et doctores non utique privatos, sed publicos et universales, dummodo sanctitatis ac sapientiæ radiis, nuper licet, in firmamento Ecclesiæ prout astra divinitus accensa coruscaverint. Huc erit sermo de scholasticis DD. qui sunt muri ænei in domo Jacob, de quorum principe novatorum coryphaeus ajebat: *Tolle Thomam, et dissipabo Ecclesiam Dei.* Hi quoque sacra volumina diurna nocturna manu versantes, patrum legitimi hæredes fiunt, qui auream continentemque veteris ecclesiasticæ traditionis catenam ad temporis usque consummationem nectunt atque producent. Heic sub scholasticorum nomine veniunt omnes ad præsens usque

(1) Serm. ii de Pentecoste.

(2) Ad Ephes. iv, 11 seqq.

tempus theologi, qualibet sive scholastica, sive positiva methodo sacram docuerint Theologiam. Eos inter theologos ceu pastores et doctores plerique coruscant. De PP. quorum nonnulli pastores et doctores itidem vocitantur, loquuti paulo ante fuimus; modo de pastoribus et doctoribus, nec non de aliis quibuscumque theologis scholasticam præsertim Theologiam ubertim callentibus per pauca delibare connimitur.

2. Divus Joannes Damascenus, ecclesiæ græcæ doctor, mira *Dialectica* in qua haud pauca habet ad philosophorum ethnicorum, hæreticorumque fallacias detegendas, atque ad intelligentiam veterum græcorum scriptorum aptissima, ex Aristotele germen accipiens, sæc. viii scholasticam Theologiam plantavit. Voluit Deus, ut toto pene mundo converso, potentia sæcularis ad conservationem Religionis inserviret; voluit Deus ut sapientia sæcularis eumdem in finem ancillaretur. Retulimus alibi Jo. Damascenum, ita tamen, ut hanc modo relationem complere debeamus. « O quomodo vitæ fons, » inquit religiosissimus Doctor, « ad vitam media morte trahitur! O quomodo quæ pariendo naturæ leges excesserat, nunc ejus legibus cedit, et corpus immaculatum morti subjicitur! Oportet enim hoc mortali posito induere incorruptionem, quemadmodum naturæ Dominus mortis periculum facere non recusavit (3). » Et paulo infra: « Quemadmodum soliste splendidissima perennique luce præditus, tametsi cum a lunari tan-

(3) Orat. i in Dormit. B. Mariæ Virg.

tis per corpore obtegitur, modo quodam desicere, et caligine obrui, et fulgom cum tenebris mutare videatur, non tamen luce sua destituitur, verum sui luminis fontem perpetuo scaturientem habet, quin imo ipse luminis fons est indeficiens, velut ab ejus Conditore Deo constitutum fuit; sic tu quoque fons veri luminis et in exhaustus ipsiusmet vitæ thesaurus, uberrima benedictionis scaturigo, quæ cuncta nobis bona conciliasti et attulisti, etsi ad tempus aliquod corporeo modo morte obtegeris; attamen immensi luminis immortalisque vitæ et veræ felicitatis puros et inexhaustos latices, gratiæ flumina, sanationum fontes, perennemque benedictionem fundis... Quamobrem sacrum transitum tuum minime mortem appellabimus, sed somnum et migrationem, vel ut aptiori voce utar, præsentiam ad Deum: excedens enim de corpore, præsens existi ad potiora... Quocirca non te mors beatam fecit, sed ipsa mortem hilarem reddidisti; ut quæ moestitiam ejus sustuleris, ipsamque gaudium esse præstiteris. Quamobrem sacrum et incontaminatum corpus tuum pie sepulturæ tradebatur, angelis partim præcurrentibus, partim circumdantibus, partim sequentibus, nullum denique obsequii genus prætermittentibus, quod Domini ipsorum parenti adhiberi par esset... Te Apostolorum agmen veram Domini Dei arcum, uti quondam sacerdotes typicam illam humeris tollentes et in sepulcro condentes, per ipsum, veluti per Jordanem alterum, ad veram promissionis terram, hoc est ad supernam Jerusalem, omnium fidelium matrem,

(1) Opp. S. Jo. Damasc., edit. Lequien. Patrolog. Græc., ed. Migne, tom. xcvi, col. 721.

cujus artifex et Conditor Deus, transmiserunt. » Ac deinde rursus: « Sic uti sanctum incorruptumque illud corpus, quod Deus ex ea Personæ Suæ copulaverat, tertia die e monumento surrexit; sic etiam HANC E TUMULO ABIRI matremque ad filium migrare par erat. » Insuper: die xv augusti Cryptoferatense Typicum innuit legendam homiliam divi Jo. Damasceni in Obdormitionem Deiparæ cuius initium est: *Nemo quidem inter homines* (4). In hac homilia egregius ille doctor Marianus qui uti scholasticorum princeps ubilibet celebratur, non modo historiam et traditionem corporeæ Assumptionis declarat, sed et argumenta profert, multas pulcherrimas e sacris Litteris figuræ allegoricas complectitur, et locupletissima in medium adducit testimonia; unde quæ fuerit non modo sua, et jerosolymitanæ ecclesiæ, ubi verba faciebat, sed et universæ ecclesiæ græcæ cuius præcipuum erat ornamentum et decus, firma persuasio de psychosomatica Deiparentis Assumptione, diserte proclamat. Quæ quum ita sint, juxta principem et ducem scholastice tantopere proficuae scholæ beatissima Virgo gloria resurrexit, et adeo gloriosa, ut id solummodo Deus agnoverit: ἡς μονος ἐπισταται Θεός. Jure proinde merito religiosissimus Tullius Dandolo de orationibus Damasceni loquens, ait et monet, flagrantem erga Ss. Dei Parentem Virg. Mariam Damasceni charitatem summopere patetieri, et vulgatissimam ea tempestate de corporea Virginis Assumptione

sententiam præ cæteris coluisse (1). Tanta fuit pro Deipara in cælum assumpta illius studium et pietas, ut V. Maria de cælo apparet suo doctori manum ob defensionem sacrarum imaginum abscissam restituerit. Sic refert Joannes jerosolymitanus in ejus vita.

3. In Synodo jerosolymitana contra calvinistas ann. 1672 coacta Virginis Assumptionem græca testatur ecclesia: in capite siquidem *de Cultu Sanctorum R^mi et Ex^mi Patres Sacrorum Antistites* ita de B. Virgine disserunt: « Ilsa proculdubio est Virgo Ss. quæ magnum in terra signum cum extiterit, eo quod Deum in carne genuit, et post partum integrerima Virgo permanxit, recte etiam signum esse dicitur in cælo, eo quod ipsa cum CORPORE assumpta est in cælum. Et quamvis conclusum sepulcro fuerit immaculatum Corporis ejus Tabernaculum, in cælum tamen, ut Christus fuerat assumptus, tertio et ipsa die in cælum migravit. » Hæc quæ modo retulimus verba locupletissimum testimonium suppetunt orientalis ecclesiæ, cuius concilium organon est, seu ecclesia repræsentativa.

Præterea: indicta per novies Pium (recolendæ memorie) cœcumenica vaticana Synodo, Archiepiscopus Smyrnæ cl. Spaccapietra Rom. Præsuli votum ardenter aperuit: « Nos etiam supplices litteras misimus (scilicet ad S. Patrem), ut gemmiferæ coruscantique coronæ quam ipse posuit in capite Virginis immaculatae, illum ad jungeret pulcherrimum florem qui

nunc ei deest, dogmaticum nempe decretum suæ ad cælum Assumptionis, objectum veterimi festi ecclesiarum græcæ ac latinæ. » Hac etiam ætate nostra thessalonicensis archipræsul, clerique neapolitani decus et ornementum Angelus Antonius Scotti piam sententiam pro virili tuetur atque propugnat: « Tres mirificas veritates in B. Virginis Assumptione meditamus: 1^a Caro Virginis non corrumpitur; 2^a Ante tempus novam habuit vitam; 3^a Fuit in cælum protinus assumpta (2). » Hactenus de prima parte capit is.

Inter ecclesiam græco-patristicam et græco-scholasticam quale discrimen! en quomodo penes græcos, Fidei sole caligante, nostra mox elanguit opinio!! In Conciliis lateranensi IV sub Innocentio III ann. MCCXV, lugdunensi II sub Gregorio X ann. MCCLXXIV, et florentino sub Eugenio IV a. MCCCCXXXIX græci ter cum latinis inierunt pacem, symbolum cum additione particulæ FILIOQUE solemniter decantantes; ad suas tamen ecclesias reversi, in pristinum errorem et schisma ter sunt relapsi. In Concilio præsertim florentino, cunctis græcis episcopis subscriptibus, unus obstitit Marcus ephesinus qui redux in patriam græcos quamplures pervertit, et a pace tot laboribus inita revocavit; in cuius sceleris, ut creditur, pœnam paulo post in ipso Pentecostes die, Constantinoli a Turcis capta, græcorum imperium extinctum est, eosque Deus in errore et schismate quod adhuc perdurat, dereliquit!!! Ubi sunt tot

(1) *Il Cristianesimo nascente*, part. II, pag. 67.

(2) *Meditationes ad usum Cleri. In sabbato Dominice V post Pentecosten.*

perspicuæ sedes? silentio et oblivione traditæ sunt; quamquam in eis Athanasius et Cyrilus, Chrysostomus et Basilius, uterque Gregorius et Epiphanius totum per orbem sanctitatis et sapientiæ radios porrexerint. Ubina Romanæ Sedes et illæ quæ ab ista dependent? plusquam sol meridiana luce nitescunt. Ad istas proinde sedes et sedentes, ut lucem veritatis imbibant, lumina nostra vertamus.

4. Divus Anselmus Augustæ-Prætoriae in subalpinis ortus docti Lanfranci discipulus et in sede cantuariensi successor ad æternam gloriæ coronam ann. 1109 transivit. Ipse summus theologus æque ac philosophus extitit, qui fidem ad intellectum seu scientiam evehere nitus est; merito proinde veluti parens habitus illius methodi quam scholastici sunt alacriter deinceps sectati. Hæc autem Benedictinæ familiæ decus percutus Anselmus de corpore Virginis Assumptione disserit: « Felix dies, in qua Virgo Virginum, Sancta Sanctorum, mater misericordiæ assumitur: paradisus deliciarum, angelorum gloria, ad regalis solii celsitudinem sublimatur... cum corpore suo (quantum credimus) in cælo vivit (1). » Et alibi ea premens divi Pauli verba, *Deinde veni in partes Syriæ et Cilicæ*, iterum scribit: « Unde quia Joannes deerat, credimus matrem Domini in cælum esse assumptam, cuius sepulcrum ostenditur in valle Josaphat (2). » Si vacuum sepulcrum, ubi ergo sacratissimum ejus corpus reperitur? nuspia; dumtaxat in cælo. Et alio in loco beatissimam Virginem affatur: « Virgo se-renissima, Dei genitrix Maria, per merita tuæ gloriosæ Assumptionis et per amorem tui dulcissimi Filii a quo assumpta es in cælum, da mihi virtutem contra hostes tuos, et in regnum æternum ingredi. Felix namque es et omni laude dignissima, quia ex te ortus est sol justitiae Christus Deus noster. Sicut cedrus exaltata in Libano, et sicut cypressus in monte Sion, quasi myrrha electa dans suavitatis odorem. Exaltata super choros angelorum, gaudens et gloriosa in perpetuum regina cælorum, ubi adjuvas omnes qui te dominam glorificant, et sanctum nomen tuum humili prece frequentant (3). » Paucisque dein interjectis, rursum: « O Virgo gloriosa, quæ mortem subiisti, sed mortis ne-xibus deprimi non potuisti, quia tu sola Virgo genuisti eum qui erat mors mortis et morsus inferni. Adjuva me per mortem tuam, et per gaudia tuæ Assumptionis in cælum. » Et alibi quoque veritatem hanc modeste tueatur: « Prudentiori consilio, » ait, « il-lam præcedere volebas (o Jesu), quatenus in regno tuo ei locum præparares et sic comitatus, tota curia tua, festivus ei occurrens sublimius, siouc decebat, tuam matrem ad te exaltares (4). » Quamquam heic corpoream Virginis Assumptionem conceptis verbis nequaquam fateatur Anselmus, jure tamen optimo ex tota orationis serie juxta Ecclesiæ mentem omniumque fere doctorum sententiam loquutum fuisse conjicimus.

Cæteri quoque scholastici D.D., quos

(1) *De erudit. Theol.*, lib. III, tit. 125.

(2) *De Assumpt.*, cap. VIII; *ad Galat.*, c. I, 21.

(3) *Ad S. Virg. Mariam in Assumpt.*, art. 59.

(4) *De Excell. Virg.*

inter eminet Aquinas, veritatem assertæ theseos pulcherrimis congruentiæ momentis concorditer tradunt. Memoratus Aquinas sæc. 13° florens præ omnibus excelluit, juremeritoque nuncupatus *Angelicus Doctor*, sive miram ingenii felicitatem species, sive scriptorum editorum copiam et perspicuitatem, sive denique scholasticam Theologiam: si namque Damascenus eam plantaverit, et Anselmus cum Petro Lombardo rigaverit; incrementum autem dedit Aquinas (1). Iste loquens de teterimis *væ* propter culpam in hominem prolatis, hæc subjungit: « Tertia fuit communis viris et mulieribus, ut scilicet in pulverem reverterentur, et ab hac immunis fuit beata Virgo, quia cum corpore est assumpta in cælum. Credimus enim, quod post mortem resuscitata fuerit, et portata in cælum: Psalm. 131: *Surge, Domine, in requiem tuam tu et arca sanctificationis tue* (2). » Non est silentio prætermittendum, omnes cum S. Antonino illud opusculum in quo recitata verba referuntur, div. Thomæ adjudicare; licet Nicolaus Trivetus neutquam opusculum illud in catalogo librorum Aquinatis recenseat. — Idem angelicus magister in expositione Symboli ad art. *Resurrexit a mortuis* ait: « Resurrectio aliorum differtur usque ad finem mundi, nisi aliquibus ex privilegio ante concedatur, ut B. Virginis, et ut pie creditur, etiam Joanni Evangelistæ (3). » Huc animadvertis

(1) SS. Thomas et Bonaventura *Doctores* sæpius quam *Patres* appellantur; eo quod alia methodo Theologiam tractarint, quam a Patribus eo usque tradita fuit. Sylvius tamen eos etiam *Patrum* nomine donandos contendit. Op. v, l. vi, q. 1, a. 1.

velim, quale discrimen intercedat juxta Doctorem angelicum inter Assumptionem Virginis et assumptionem Joannis: de illa ut de privilegio B. Mariæ Virginis concessso perloquitur, de ista vero scribit tantummodo piam esse sententiam. — Ipsemet Aquinas cupiens adstruere, B. Virg. Mariam in utero matris fuisse sanctificatam, exemplo corporalis Assumptionis ejusdem ad cælum luculentissime probat: « Dicendum, quod de sanctificatione beatæ Mariæ, quod scilicet fuerit sanctificata in utero, nihil in Scriptura Canonica ponitur; quæ etiam nec de ejus Nativitate mentionem facit. Sicut tamen Augustinus in sermone de Assumptione ipsius Virginis (prouti tunc temporis obtinebat opinio) rationabiliter argumentatur, quod cum corpore sit assumpta in cælum, quod tamen Scriptura non tradit; ita etiam rationabiliter argumentari possumus quod fuerit sanctificata in utero (4). » Penes igitur Aquinatem tam defixas radices egerat Assumptionis opinio, ut ea veluti *medio termino* ad veritatem adstruendam immaculatæ Conceptionis uteretur. Quandam deinde rationem congruentiæ ponit: « Rationabiliter enim creditur, utpote illa quæ genuit Unigenitum a Patre plenum gratia et veritate. » Unde Serry: « Quibus verbis corpoream Virginis Assumptionem probabili ac verosimili argumentatione deductam agnoscit (5). » Et Card. Gotti de B. Virg. Deipara in cælum assumpta scribit: « In pari

(2) Opusc. 8 in expositione *Salutationis Angelicæ*.

(3) Opusc. 5.

(4) 3 Part., quæst. 27, art. 1.

(5) Exerc.

certitudinis gradu ponit (div. Thomas) assumptionem B. M. V. cum corpore in cælum, ac ejus sanctificationem in utero, licet enim expressum neutrum habeatur in Scriptura, utrumque tamen rationabiliter ex Scriptura deducitur (1). » Eamdem veritatem profitetur aliis in locis inter doctos sanctissimus et inter sanctos doctissimus, ut a Card. Bessarione vocatur Aquinas: « Ad Octavum dicendum quod tri-forme est corpus Domini. Pars oblata in calicem missa, corpus Christi quod jam resurrexit, monstrat, scilicet ipsum Christum et B. Virginem, vel si qui alii sancti una cum corporibus jam sunt in gloria (2). » In quarto autem sententiarum solide probans, nihil reperti certius et luculentius dogmate futuræ corporum resurrectionis, quod Christus et Apostoli veluti fundamentum totius religionis ac spei christianæ proposuerunt, inter difficultates argumentum in contrarium petit, et ad finem usque mundi resurrectionem beatæ Mariæ Virginis nequaquam Deum protraxisse fatetur: et secundo loco respondet, id ex speciali factum esse privilegio, non ex debito conformitatis ad Christum, atque ita parrem non esse cæterorum fidelium sortem (3). Et alibi (4) de anticipata Virginis resurrectione loquitur: id ipsum tradit, energice probans, cum genuinum et non apocryphum esse testatur illum, cuius cap. 2 meminimus, Areopagitæ librum, Virginis Assumptionem almo lumine profitem-tem (5). Hucusque angelicus Doctor

(1) De Rel., tract. v, cxli, §§ ii, xx.

(2) 3 Part., quæst. 78, art. 1.

(3) Dist. 43, quæst. 1, art. 3.

angelice loquens, scholasticorum ille phoenix, qui peracute quæstiones omnes præsensit, quique præteritarum et sibi succendentium ætatum se nobis velut aureum conjunctionis annulum offert.

5. Angelico seraphicus Doctor, fidelis illius sive in scientia, sive in sanctitate consocius div. Bonaventura plane cohæret. De futura quippe resurrectione disserens, ait: « Et quia distinctus debet esse status retributionis a statu vitæ, et resurrectio spectat ad statum retributionis, ut non confundatur ordo universi, et ut fides habeat meritum quæ credit quod non videt, et ut certius et clarius appareat æquitas divinæ justitiæ; et ut simul fiat consummatio et retributio finalis in angelis et hominibus, requirit hoc divina justitia ut omnes resurgent simul quantum est de lege communi. Quod dico propter Christum et ejus beatissimam matrem gloriosam Virginem Mariam (6). » Hanc ipsam doctrinam pariter docet, ubi purissimam Deiparam tergemini Væ prorsus expertem fuisse declarat: « Maria, » inquit, « immunis fuit non solum a triplici Væ culpæ actualis, sed etiam a triplici Væ originalis miseriæ: videlicet a Væ miseriæ nascentium, a Væ miseriæ parientium, a Væ miseriæ morientium. Væ miseriæ nascentium est Væ fomitis nascentes infirmantibus, Væ miseriæ parientium est Væ doloris parientes cruciantis, Væ miseriæ morientium est Væ resolutionis morientes incinerantis (7). » Et in Opusc. in-

(4) In Suppl., quæst. 78, art. 1.

(5) In Commentario Dionysii.

(6) In Breviloq., sept. part., a. 5. (7) In Lect. II.

scripto: *Speculum B. M. V.*, ait: « Decuit enim ad instar Filii sui ante omnem putrefactionem suscitar. » Et postmodum: « Caro Mariæ nequaquam, ut credimus, putrefacta est. » Hanc doctrinam alibi passim tradit, ac præsertim in *iii Sententiarum* (1). Ad corpoream proinde Virginis Assumptionem evincendam sedulam narrarunt operam, et laboribus suis theologicam hanc rem valde juvarunt duo scholarum omnium oracula, duo sacrae Theologiae lumina, duo sat celebres universæ Ecclesiæ doctores.

Post tantos discipulos quid sui magistri B. Albertus magnus et Alexander Alensis hac de re senserint, videamus. Et primum Albertum, ratisbonensem antistitem, magna ingenii vi ac peracuta mentis acie præditum auscultare collibet Virginis Assumptionem eximia pietate fatentem: « Ave, quasi sine *vœ* corporis et animæ. Per peccatum incurrit homo triplex *vœ* in corpore. Primum est corporis distemperatio, et naturalium appetituum inordinatio. Secundum est ipsius corporis et animæ ad invicem repugnatio: quia caro concupiscit adversus spiritum, ad Galat. 5. Tertium est ipsius corporis post mortem incineratio. Sine isto triplici *vœ* fuit beata Virgo in corpore, quæ corpus habet virginitate integrum, cum spiritu pacificatum, et nunquam post mortem incineratum (2). » Et ibidem magnus plane vir: « Sancta Theotocos, » inquit, « Virgo et Mater Dei honoratur a Deo in gloriosa assumptione sua

(1) Dist. 3, quæst. 1.

(2) Recole Biblia Mariana, Evangelium secundum Luc., n. 12.

in hoc quod propter honorem ejus Dominus peccata reis dimittit, gratiam arduis infundit, et justis gloriā promittit. 2 Reg. 6: *Abiit David* (id est Christus), et adduxit arcām Dei (id est Mariam) *de domo Obededom* (scilicet in assumptione) *in civitatem David* (hoc est in cælum empyreum) (3). » Idem Albertus ad achilleum provocans argumentum, ex eo quod V. Mariam ab omni labo peccati prorsus immunis extiterit, ait: « In peccato enim duo sunt, scilicet aversio a bono incommutabili, et conversio ad bonum commutabile. Iстis respondent duo in pœna, quia anima avertit se a sua vita, et incidit in necessitatē aversionis a corpore, cuius ipsa est vita. Lex conversionis autem ad nihilum incidit in necessitatē reducendi in quasi nihilum, id est in pulverem. Sed sanctissima Virgo nunquam conversa fuit actualiter ad nihilum, ergo non debuit incinerari (4). » Et alio in loco ad ea verba Geneseos: *Pulvis es, et in pulverem reverteris*, scribit: « Maria Virgo caruit mortis nexibus in resolutione, hoc est putredine, verme et pulveratione, quæ dictum fuerat Adæ: *Pulvis es, et in pulverem reverteris*, et propter hoc comparatur cedro, quæ non putrescit, neque vermescit, neque ardescit; per ignem enim fiunt cineres, qui sunt pulveres de putrefactione (5). » Idemque rursus: « Credimus quod nunquam caro computruerit in terris, cuius caro glorificata est in cælis. (De verme M. Adam). Si ipsi pars est

(3) Bibl. Mar. in libro Reg. II, n. 2.

(4) Mariali, cap. 172.

(5) De Laud. Mariæ, lib. iii.

quædam cum verme, jam non credam quod sit plena gratia (1). » Et postea: « Integritatem virginei corporis merito sequuta est incorruptibilitas et nulla resolutio putrefactionis. » Ipse demum Albertus duplēcē animæ et corporis stolam non tantum Virgini, verum et iis quoque singulis qui cum Christo Domino surrexerunt, largitur (2). Ecce quam clare, quam luculenter, quam splendide theologi scholastici Deiparentis Assumptionem tradiderint.

Ex pluribus operibus quæ scripsit Alexander Alensis, superest sola *Summa Theologica*: hic passim scholastica forma de Virginis prærogativa rationcinatur, et eo præsertim capite, in quo de futura illa quæ semper aluit spem christianam, corporum resurrectione disserens, veritatem hanc Christi et Virginis exceptione confirmat, et quodammodo illustrat.

6. Sæc. 12^o labente ac 13^o ineunte, scilicet ann. 1231 quo mortem oppedit, Engelbertus admontensis Abbas floruit, qui nostræ sententiæ apprime cohæsit: ipse namque petens, quare scriptores hagiographi nihil de Virginis Assumptione tradiderint, hæc postmodum insequentia capita discussienda et propugnanda suscepit:

I. *Quod sobrietati Ecclesiæ consonet credere, beatam Virginem in anima et corpore assumptam;*

II. *Quod assumptio beatæ Virginis in anima et corpore fuit Deo condescens, condigna et condebita;*

III. *Quod pietati fidei consonet beatam Virginem in corpore et anima assumptam esse;*

IV. *Quod in se debitum fuit, et congruum beatam Virginem assumi ad cælum in anima et corpore;*

V. *Quod ejus assumptio in corpore et anima non fuit differenda (3).*

Non abludit ab Engelberto Durandus, episcopus ille mimatensis, scholasticorum desertissimus, qui Clemente V Pont. Max. ann. 1311 viennensi Synodo interfuit. En sua vel nostra potius opinio: « Incineratio seu reversio corporis humani in pulverem est pœna peccati originalis secundum legem communem, per quam natura derelicta sibi, et ideo sicut de terra formatum est corpus, sic in terram revertitur. Sed beata Virgo privilegiata fuit in hoc articulo, et rationabiliter: ut sicut corpus Christi sumptum de corpore Virginis fuit immune a tali corruptione, secundum illud Psalmi: *Non dabis sanctum tuum videre corruptionem*; sic corpus Virginis, de quo fuit sumptum corpus Christi, immune fuit ab eadem corruptione (4). » Nil clarior, nil congruentius.

Rem utique nostram pro virili tuetur atque propugnat Bartholomæus quidam tridentinus qui sæc. 14^o auspicante qua sapientiæ qua sanctitatis luce claruit: « Ecclesiam romanam omnium ecclesiarum procul dubio præstantissimam et cautissimam favere docet, dum solemnem assumptionem

(1) Augustinus Serm. ii de Assumptione B. M., tom. ix.

(2) In 4 Sent., dist. xii, quæst. 11.

(3) Tract. de Grat. et Virtut. B. M. Virg., p. iv, cc. xviii-xxx.

(4) De div. Offic., lib. vii, cap. xxiv.